

Становище

от проф. д-р Амелия Личева, Катедра „Теория на литературата“, Софийски
университет

за дисертационен труд от проф. д-р Калина Бахнева

на тема:

„Между Елада и Рим. Полската литература през XIX и XX век.
(Избрани аспекти)“

Предложеният труд отговаря на всички условия, за да бъде защитен като голям докторат: впечатляващ обем, неразработена в българска среда проблематика, лична позиция и приносни моменти, респектираща библиография, приложимост, доколкото той може да функционира не просто като авторска монография, но и като учебник, който да се ползва от студенти полонисти, а и слависти.

Фокус на изследването са присъствието, интерпретациите, преמודелирането на образите на Гърция и Рим в полската литература от XIX и XX в., като за доказателствен материал са привлечени големи имена от полската литература, както и текстове, спадащи към различни жанрове. Това осигурява пълнота на картината и нюансиране на прочитите. Намирам за много ценни наблюденията на Калина Бахнева по отношение спецификите на полския романтизъм именно с оглед на отношението към античността. Паралелите с европейския, най-вече с немския романтизъм, ѝ позволяват да открие примесите на полския, отгласите на класицистичната естетика, онази рационалистична нишка, която минава през него и го прави много по-близък до италианския примерно, който също е изключение, отколкото до емблематичния немски и английски романтизъм. Спецификите на полския романтизъм в прочита на античността се задават и от особеностите на контекста, националната идеология, намесването на темата за робството и борбата за освобождение. Тук Калина Бахнева

мотивирано проследява кои образи от миналото са по-съотнесими към историческата ситуация и обяснява защо Гърция е предпочитана като отправка с идеята за началата, конструирането на език и битие, идеята за първоосновите и изграждането на идентичности. Не е пропусната и темата за вярата, която допълнително усложнява комплексността на полския романтизъм.

В основата на цялата работа са залегнали принципът на интертекстуалността и изследването на традициите, което прави преходите към литературата на XX в. напълно закономерни. Изхождайки от прочитите на античността, новите автори се оказват вписани в общата литературна традиция на европейското, като акцентът при тях са по-скоро Рим, класиката, идеята за обединена Европа, която тръгва от Римската империя, с опори върху общия език, общата вяра и конструирането на обща идентичност и с желанието да се възпроизведат чертите на съвременния свят. И това никак не е случайно, защото са променени историческият и политическият контекст и полските автори трябва да доказват принадлежност към онази Европа, от която страните в централните ѝ и източни части са откъснати.

Трудът на Калина Бахнева е позитивистичен в най-добрия смисъл на понятието - той е отговорен към фактите, добросъвестен към биографичното, коректен към контекста. Конкретните анализи демонстрират както вярност към близкото четене, в което привличат структуралистки и деконструктивистки идеи, така и към отворените подходи на херменевтиката, новия историзъм, културните изследвания. При това те четат както художествени текстове, така и лекции, есета, публицистика. Като цяло става дума за модерно, интердисциплинарно изследване, в което личат отлична литературоведска подготвеност, солидна философска култура и дори народопсихологически наблюдения.

Калина Бахнева е не просто дългогодишен преподавател в Софийския и много полски университети. Тя е учен с авторитет, с международно признание. Това личи и по всички приложени публикации, които са много сериозни и са поместени в реномирани издания. Приносите в автореферата са коректно посочени, като дори са минимализирани.

Въз основа на посочените достойнства, на задълбочения и аналитичен стил на авторката, на завидната ѝ ерудиция и на майсторството ѝ да гради литературни сюжети, в които едновременно подчертава литературоведски знания, но и собствена гледна точка, убедено гласувам със „за“ за присъждането на проф. д-р Калина Бахнева на степента „доктор на науките“.